

Domsagohistorik

Eskilstuna tingsrätt

Text: Elsa Trolle Önnerfors

Tings- och rådhusinventeringen 1996 - 2007

Eva Löfgren
Ylva Blank
Henrik Borg
Elsa Trolle-Önnerfors
Johanna Roos

Livgedingets domsaga

Fram till 1718 tillhörde Åkers, Selebo, Daga, Österrekarne samt Västerrekarne härad till änkedrottning Hedvig Eleonoras livgeding.¹ Det medförde att häraderna inte berördes av 1680 års lagstiftning till en början. Häraderna bildade en gemensam domsaga under benämningen Gripsholms, Rävsnäs och Eskilstuna län.² Nästa judiciella förändring inträffade 1714 då Eskilstuna län (som omfattade Öster- och Västerrekarne härad) bröts ut och bildade en egen domsaga. Livgedingssystemet upphörde i samband med det karolinska enväldets upphörande 1718. Samma år återfördes Eskilstuna län till den ursprungliga domsagan som nu fick samma omfattning som den haft före 1714. Varje härad bildade ett eget tingslag. Domsagan kallades från 1861 för Livgedingets domsaga.³ Daga härad bröts ut ur jurisdiktionen från och med 1879 och överfördes till Nyköpings domsaga (Nyköpings domsaga, se Nyköpings tingsrätt).⁴

Åkers härad

Åkers härad hade ett av sina första tingsställen ett par kilometer utanför Strängnäs. Troligen låg tingsplatsen invid vägen vid Vansö kyrka.⁵ Tingsstället flyttades sedan till Strängnäs, där ett äldre tingshus omnämndes som gammalt på 1880-talet i Nya Lagberedningens inventering av svenska tingshus.⁶

Selbo härad

Selbo härad hade fram till 1720 sitt tingsställe i Toresund. Ny tingsplats blev på 1730-talet Mariefred, där tingen hölls i Mariefreds rådstuga. Senare flyttades tingen till ett hus på Gyllenhjelmsgatan i Mariefred. Mariefred fungerade som tingsställe fram till 1907 då flyttades tingsstället till Strängnäs (se nedan).

Österrekarne härad

Österrekarne härad hade sedan mitten av 1600-talet sitt tingsställe i Kjula där det fanns en tingsstuga söder om Kjula kyrka.⁷ På 1700-talet flyttades tingen till Eskilstuna. Som tingshus användes den södra längan till två, numera sammanslagna, handelsgårdar på nuvarande Köpmansgatan. Byggnaden användes under 1700-talet av både Öster- och Västerrekarne härad (se nedan). Österrekarne härad höll även ting här under 1800-talet.

Västerrekarne härad

I slutet av 1600-talet hade Västerrekarne härad sin tingsplats i Tumbo. Tingen hölls i sockenstugan vid kyrkan i Tumbo. Kring sekelskiftet 1700 flyttades tingsstället till Eskilstuna. Det dröjde dock

¹ Livgeding var områden där svenska änkedrottningar som underhåll fick uppbära skatter och dylikt. Systemet med livgeding avskaffades 1720. Änkedrottningen Hedvig Eleonora dog 1715.

² Almquist, 1954, s. 123.

³ Almquist, 1954, s. 124.

⁴ Bihang till SFS 1878 nr 50.

⁵ Ahlberg, 1946.

⁶ *NLB's betänkande angående rättegångsväsendets ombildning*. Fjerde delen. Bihang. Stockholm 1884. Tabell n:o 1 om Åkers och Selebo härads tingslag.

⁷ Collmar, 1953, s. 13.

inte mer än tio år innan Torshälla blev ny tingsplats. Rådhuset fick under denna period fungera även som tingshus. 1881 var man dock tillbaka i Eskilstuna (se nedan).

Utvecklingen under andra hälften av 1800-talet och första hälften av 1900-talet

I början av 1880-talet genomfördes vissa förändringar då domsagens fyra härader sammanfördes till två nya tingslag. Öster- och Västerrekarne bildade ett gemensamt tingslag från och med 1881 med tingsställe i Eskilstuna (från och med 1936 kallades tingslaget för Rekarne tingslag).⁸ Till en början höll man ting i Österrekarne tingshus på Köpmangatan, men några år efter tingslagsreformen stod ett nytt tingshus klart på Kyrkogatan i Eskilstuna för det nya tingslagets räkning. Tingshuset invigdes 1886 och användes som domstolslokal fram till 1977.

1881 slogs även Åker och Selbo härader samman till ett nytt tingslag. Tingsplatsen placerades i Strängnäs. Till en början inhystes det nya tingslaget i Åkers härads gamla tingshus, men även i Strängnäs uppfördes så småningom ett nytt tingshus till följd av sammanslagningen av häraderna.⁹ Det nya tingshuset, som låg mitt inne de centrala delarna av Strängnäs, invigdes 1907. Byggnaden fungerade som domstolslokal fram till 1995. Kansliet flyttades emellertid redan 1947 till Eskilstuna.¹⁰ Domsagens båda tingslags slogs slutligen samman till ett enda från och med 1948. Sammanslagningen ägde rum samtidigt som införandet av nya Rättegångsbalken. Både Eskilstuna och Strängnäs behölls dock som tingsplatser, och förhandlingar skulle hållas växelvis på båda orterna.

Rådhusrätter

Städerna Eskilstuna Mariefred, Strängnäs och Torshälla låg under rådhusrätt. I Eskilstuna uppfördes ett av de äldsta rådhusen 1702. Huset låg vid Gamla stadens torg och var försett med ett torn där bland annat nattvakten hade sin utsiktsplats. Då man ville förstora torget på 1760-talet flyttades rådhuset ett stycke bakåt. Torget fick samtidigt namnet Rådhusorget. Rådhusbyggnaden flyttades ännu en gång 1849, denna gång till Rademachergatan där huset omvandlades till boningshus. Anledningen till att man flyttade rådhuset denna gång var att staden skulle påbörja uppförandet av ett nytt rådhus vid torget på samma plats där det tidigare rådhuset legat. Ritningarna hade varit färdiga sedan 1843, men det dröjde ända till 1850 innan staden hade råd att påbörja byggnadsarbetet.¹¹ Det nya rådhuset invigdes 1851 och användes sedan som domstolslokal fram till slutet av 1800-talet. I november 1897 togs det nuvarande stadshuset i bruk. Till en början inrymde stadshuset bland annat banker, post, telegraf, restaurang och stadens olika inrättningar. Huset fungerade även som rådhus mellan åren 1897 och 1970. Rådhusrättens lokaler övertogs då av den nybildade Eskilstuna tingsrätt som var inhyst i stadshuset fram till 1977 (se nedan).¹²

Mariefred hade rådhusrätt från början av 1600-talet. Under åren 1783-1785 uppfördes ett nytt rådhus vid nuvarande Rådhusorget sedan rådstugans lokaler blivit för små för sitt ändamål. Rådhuset användes som domstolslokal fram till 1948 då Mariefreds rådhusrätt drogs in.¹³ Staden lades under landsrätt och uppgick i Livgedingets domsaga samma år.¹⁴ Reformerna ägde rum inför införandet av den nya Rättegångsbalken. Det samma gällde indragningen av de nedanstående rådhusrätterna.

⁸ Bihang till SFS 1879 nr 37 s. 2.

⁹ Bihang till SFS 1878 nr 37 s. 2.

¹⁰ Jfr SFS 1946:137.

¹¹ Ohlsson, 1997, s. 16.

¹² Ohlsson, 1997, s. 20-40.

¹³ Andersson, 1984

¹⁴ SFS 1947:572.

Strängnäs hade rådhusrätt från 1200-talet fram till 1946. Ett äldre rådhus förstördes i en stadsbrand 1870. Året därpå beslutade staden att uppföra ett nytt rådhus. Byggnaden skulle fungera som kombinerat stads- och rådhus, och skulle vara placerad vid Stora torget. Rådhuset invigdes 1876 och användes sedan som domstolslokal fram till 1946 då rådhusrätten upphörde. Året därpå förenades staden med Åkers och Selebo tingslag i Livgedingets domsaga och lades under landsrätt.¹⁵

Det äldsta kända rådhuset i Torshälla låg vid nuvarande Rådhusorgetts norra sida. Vid torget låg även Torshälla kyrka. Det första kända rådhuset hade troligen uppförts på någon gång på 1640-talet av dåvarande borgmästaren Peder Hansson. Efter ett sekel var dock huset så nedgått att man inte längre kunde använda det. Omkring 1740 lät staden därför uppföra ett nytt rådhus, även detta beläget vid torget. Det nya rådhuset förstördes emellertid i en omfattande stadsbrand 1798. Efter branden höll rådhusrätten sina sammanträden i den så kallade rysskasernen vid Lilla gatan. Namnet kom av att ryska krigsfångar hade inhysts i huset under krigsåren 1808 till 1809. Först 1833 stod stadens tredje rådhus klart, även detta placerat vid på Rådhusorget. Rådhusets stora sal användes av stadens folkskola för flickor mellan åren 1859 och 1900 i väntan på att nya skollokaler skulle bli färdiga. Även Torshälla sparbank var under en period inrymd i huset. Torshälla låg under rådhusrätt fram till och med 1945.¹⁶ Året därpå drogs rådhusrätten in och staden förenades i judiciellt avseende med Livgedingets domsaga.¹⁷

Utvecklingen under andra hälften av 1900-talet

Från slutet av 1940-talet hade den offentliga sektorn, och därmed kommunerna, fått allt fler uppgifter: skolan hade byggts ut, socialvården och bostadsbyggandet likaså, för att inte glömma all teknisk service i form av el, avlopp och vatten. I början av 1950-talet genomfördes den så kallade storkommunreformen, och de allra minsta kommunerna försvann. Syftet med reformen var skapa logiska och rationella kommunindelningar. De borgerliga kommunerna skulle vara så pass stora att de kunde erbjuda den service som samhället kunde förvänta sig. Även domsagoindelningen påverkades av kommunförändringarna och rationaliserades. Domkretsarna blev betydligt större än vad de hade varit tidigare.¹⁸

Ytterligare kommunreformer genomfördes på 1960- och 70-talen, då bland annat det gamla stadsbegreppet försvann. 1965 förstatligades rådhusrätterna, och i början av 1970-talet trädde den nya underrättsreformen i kraft. Häradsrätterna och rådhusrätterna försvann och ersattes av tingsrätter. Tingshusbyggnadsskyldigheten upphörde vid samma tidpunkt. 1971 bilades Eskilstuna tingsrätt. Tingsställena placerades i Eskilstuna, som dessutom var kansliort, samt i Strängnäs. I Eskilstuna inhystes tingsrätten först i rådhusrättens gamla lokaler i stadshuset. Från början var tanken att Strängnäs skulle fungera som tingsställe till dess att tingsrätten fått ordentliga lokaler inne i Eskilstuna, och sedan läggas ned. Någon nedläggning av Strängnäs som tingsställe genomfördes dock aldrig, och Strängnäs fungerar som tingsställe än idag.¹⁹ 1977 flyttade Eskilstuna tingsrätt in i nybyggda lokaler belägna på Rademachergatan inne i centrala Eskilstuna. Byggnaden är ett kombinerat affärs-, bank- och kontorshus där tingsrätten disponerar tre av fem våningsplan.

¹⁵ SFS 1946:137.

¹⁶ Hellberg, 1972, s. 30-38

¹⁷ SFS 1945:266.

¹⁸ Från och med 1952 omfattade Livgedingets domsaga följande område: Enhörna, Stallarholmens, Tosterö, Vårfruberga, Åkers, Husby-Rekarne, Ärla, Kafjärdens, Hällby och Västra Rekarne landskommuner samt städerna Torshälla, Strängnäs och Mariefred (SFS 1950:444).

¹⁹ SFS 1970:124. Jfr SFS 1973:740 och 1982:996. Eskilstuna tingsrätts domkrets omfattar Eskilstuna och Strängnäs kommuner.

Eskilstuna tingsrätt**Österrekarne härad**

Domsagotillhörighet:	1680–1718	Livgedinget ²⁰
	1719–1878	Västerrekarne, Åker, Selebo och Daga härad ²¹
	1879–1970	Västerrekarne, Åker och Selebo härad ²²

Tingsplatser:	Kjula tingsställe 1660 Eskilstuna
----------------------	--------------------------------------

Häradshövdingar

Abraham Månsson Knoop	1680–1682
Johan Berelius	1682–1692
Jonas Thunberg	1692–1706
Jakob Gerdes	1707–1713
Olof Nordeman	1713–1714
Eric Germund Cederhielm	1714–1741 ²³
Carl Magnus Adlermarck	1742–1747
Johan Gustaf Billberg	1747–1750
Johan Adlerklo	1750–1776
Carl Forelius	1777–1808
Gabriel Poppius	1808–1809
Josua Sylvander	1810–1812
Abraham af Malmberg	1813–1831
Fredric Magnus Lund	1832–1853
Ludvig Theodor Almqvist	1853–1857
Richard Carlén	1857–1867
Carl Fredric Abenius	1867–1895
Ossian Queckfeldt	1895–1925
Hadar Kylander	1925–1947
Gustaf Beling	1948–1960
Sven Aminoff	1961–1970

Västerrekarna härad

Domsagotillhörighet:	1680–1718	Livgedinget ²⁴
	1719–1878	Med Österrekarne, Åker, Selebo och Daga härad ²⁵

²⁰ Åker, Selebo, Daga samt Öster- och Västerrekarne tillhörde änkedrottning Hedvig Eleonoras livgedig och bildade en gemensam domsaga under benämningen Gripsholms, Rävsnäs och Eskilstuna län.

²¹ Livgedingets förvaltning upphörde först efter enväldets fall 1718. Domsagan erhöll officiellt namnet Livgedingets domsaga år 1861.

²² Jfr kungl. brev den 25 oktober 1879.

²³ Eric Gudmund Cederhielm och samtliga tidigare uppräknade häradshövdingar utsågs av Hedvig Eleonora.

²⁴ Åker, Selebo, Daga samt Öster- och Västerrekarne tillhörde änkedrottning Hedvig Eleonoras livgedig och bildade en gemensam domsaga under benämningen Gripsholms, Rävsnäs och Eskilstuna län.

²⁵ Livgedingets förvaltning upphörde först efter enväldets fall 1718. Domsagan erhöll officiellt namnet Livgedingets domsaga år 1861.

	1879–1970	Med Österrekarne, Åker och Selebo härad ²⁶
Tingsplatser:	1680–1690-talet	Tumbo
	1700	Eskilstuna
	1710 –	Torshälla
	1881–1970	Eskilstuna

Häradshövdingar

Abraham Månsson Knoop	1680–1682
Johan Berelius	1682–1692
Jonas Thunberg	1692–1706
Jakob Gerdes	1707–1713
Olof Nordeman	1713–1714
Eric Germund Cederhielm	1714–1741 ²⁷
Carl Magnus Adlermarck	1742–1747
Johan Gustaf Billberg	1747–1750
Johan Adlerklo	1750–1776
Carl Forelius	1777–1808
Gabriel Poppius	1808–1809
Josua Sylvander	1810–1812
Abraham af Malmborg	1813–1831
Fredric Magnus Lund	1832–1853
Ludvig Theodor Almqvist	1853–1857
Richard Carlén	1857–1867
Carl Fredric Abenius	1867–1895
Ossian Queckfeldt	1895–1925
Hadar Kylander	1925–1947
Gustaf Beling	1948–1960
Sven Aminoff	1961–1970

Selebo härad

Domsagotillhörighet:	1680–1718	Livgedinget ²⁸
	1719–1878	Med Åkers, Daga, Österrekarne och Västerrekarne härad ²⁹
	1879–1970	Med Åkers, Österrekarne och Västerrekarne härad ³⁰

Tingsplatser:	–1720	Toresund
	1735	Mariefred
	–1970	Strängnäs

Häradshövdingar

²⁶ Jfr kungl. brev den 25 oktober 1879

²⁷ Eric Gudmund Cederhielm och samtliga tidigare uppräknade häradshövdingar utsågs av Hedvig Eleonora.

²⁸ Åker, Selebo, Daga samt Öster- och Västerrekarne tillhörde änkedrottning Hedvig Eleonoras livgedig och bildade en gemensam domsaga under benämningen Gripsholms, Rävsnäs och Eskilstuna län.

²⁹ Livgedingets förvaltning upphörde först efter enväldets fall 1718. Domsagan erhöll officiellt namnet Livgedingets domsaga år 1861.

³⁰ Jfr kungl. brev den 25 oktober 1879.

Abraham Månsson Knoop	1680–1682
Johan Berelius	1682–1692
Jonas Thunberg	1692–1706
Jakob Gerdes	1707–1713
Olof Nordeman	1713–1714
Nils Lundwall	1714–1718
Eric Germund Cederhielm	1719–1741
Carl Magnus Adlermarck	1742–1747
Johan Gustaf Billberg	1747–1750
Johan Adlerklo	1750–1776
Carl Forelius	1777–1808
Gabriel Poppius	1808–1809
Josua Sylvander	1810–1812
Abraham af Malmborg	1813–1831
Fredric Magnus Lund	1832–1853
Ludvig Theodor Almqvist	1853–1857
Richard Carlén	1857–1867
Carl Fredric Abenius	1867–1895
Ossian Queckfeldt	1895–1925
Hadar Kylander	1925–1947
Gustaf Beling	1948–1960
Sven Aminoff	1961–1970

Åkers härad

Domsagotillhörighet:	1680–1718	Livgedinget ³¹
	1719–1878	Med Selebo, Daga, Österrekarne och Västerrekarne härad ³²
	1879–1970	Med Selebo, Österrekarne och Västerrekarne härad ³³
Tingsplatser:	–1970	Strängnäs

Häradshövdingar

Abraham Månsson Knoop	1680–1682
Johan Berelius	1682–1692
Jonas Thunberg	1692–1706
Jakob Gerdes	1707–1713
Olof Nordeman	1713–1714
Nils Lundwall	1714–1718
Eric Germund Cederhielm	1719–1741
Carl Magnus Adlermarck	1742–1747
Johan Gustaf Billberg	1747–1750
Johan Adlerklo	1750–1776
Carl Forelius	1777–1808
Gabriel Poppius	1808–1809

³¹ Åker, Selebo, Daga samt Öster- och Västerrekarne tillhörde änkedrottning Hedvig Eleonoras livgedig och bildade en gemensam domsaga under benämningen Gripsholms, Rävsnäs och Eskilstuna län.

³² Livgedingets förvaltning upphörde först efter enväldets fall 1718. Domsagan erhöll officiellt namnet Livgedingets domsaga år 1861.

³³ Jfr kungl. brev den 25 oktober 1879.

Josua Sylvander	1810–1812
Abraham af Malmborg	1813–1831
Fredric Magnus Lund	1832–1853
Ludvig Theodor Almqvist	1853–1857
Richard Carlén	1857–1867
Carl Fredric Abenius	1867–1895
Ossian Queckfeldt	1895–1925
Hadar Kylander	1925–1947
Gustaf Beling	1948–1960
Sven Aminoff	1961–1970

Städer med rådhusrätt

Torshälla	–1945
Eskilstuna	1659–1970
Mariefred	–1946
Strängnäs	–1946

Torshälla stad**Borgmästare**

Niclis Pædersson ³⁴	1415–1428
Matthias Laurensen	1429
Larens Matthisson och Larens Tyske	1486
Siguord Ericsson och Staffan Jonsson	1588
Staffan Jonsson och Sven Jacobsson	1593
Siwll (Sjul) Ersson och Oloff Matzon	1598
Staffan Jonsson och Per Erichsson	1599
Sven Jacobsson och Per Erichsson	1600–1601
Per Ersson och Erik Ersson	1602
Per Erichsson och Richard Woldt	1603
Richardt Woldt och Erik Ersson	1604
Richardt Woldt och Per Ersson	1605
Per Ersson och Oloff Mattzon	1606
Olof Persson och Jacob Siwerdsson	1608
Per Ersson och Olof Persson	1609–1613
Olof Persson och Henrik Böök d.ä.	1613–1615
Nils Andersson	1626
Peder Hansson och Peder Bengtsson	1636–1638
Peder Bengtsson och Mats Eriksson	1639
Peder Bengtsson och Henrik Henriksson	1639
Peder Bengtsson och Henrik Böök d.y.	1640–1642
Henrik Böök d.y.	1643
Lars Olofsson och Peder Hansson	1644
Peder Hansson och Peder Bengtsson	1645–1646
Peder Hansson	1647
Gabriel Ericsson Rast och Peder Hansson	1648–1651
Gabriel Ericsson Rast och Johan Christoffersson	1652
Jacob Abrahamsson Ruth och Johan Christoffersson	1653–1657

³⁴ Den första borgmästare vars namn är känt. Det äldsta påträffade protokollet över rådstuvans förhandlingar daterar sig till till år 1598.

Eric Ericsson Dryselius ³⁵ och Nils Jonsson	1658–1661 ³⁶
Lars Ljung	1665–1668
”Mäster Johan” ³⁷	1668–1670
Lars Henriksson Häger	1671
Josias Josefsson Fougman	1672–1676
Samuel Reuter	1677
Abraham Månsson Knoop	1677–1682
Sven Ersson Herling	1683–1689
Jonas Krank ³⁸	1690–1696
Abraham Dahlberg	1699–1701
Nils Gavelius ³⁹	1702–1706
Baltzar Springer	1707–1709
Anders Björnström	1710–1717
Olof Törnberg	1719–1731
Georg Fredrik Björnström	1732–1737
Wilhelm Gottlieb Falken	1738–1753
Johan Fredrik Björnström	1753–1796
Johan Betulander	1797–1811
Johan Abraham Andberg	1811–1832
Sten Nicklas Levin	1832–1859
Karl Julius Svensson	1860–1886
Ernst Albert Johan Swentzer	1887–1890
Otto Albin Edsberg	1891–1924
Carl Lagerlöv	1924–1925
Eric Carl August Wahlberg	1925–1942 ?
Per Gunnar Fredrik Danielsson	1940–1942
Tore Bertil Hellberg	1943–1945 ⁴⁰

Eskilstuna stad

Borgmästare

Eric Ericsson Dryselius ⁴¹ och Nils Jonsson	1659–1661 ⁴²
Lars Ljung	1665–1668
”Mäster Johan” ⁴³	1668–1670
Lars Henriksson Häger	1671
Josias Josefsson Fougman	1672–1676
Samuel Reuter	1677
Abraham Månsson Knoop	1677–1682
Sven Ersson Herling	1683–1689
Jonas Krank ⁴⁴	1690–1696
Abraham Dahlberg	1699–1701

³⁵ adlad Lagerqwist

³⁶ År 1659-1832 hade Torshälla och Eskilstuna gemensam borgmästare.

³⁷ Fullständigt namn saknas

³⁸ adlad Stiernstolpe

³⁹ adlad Adelstierna

⁴⁰ Hellberg var tom 1970 kommunalborgmästare.

⁴¹ adlad Lagerqwist

⁴² År 1659-1832 hade Torshälla och Eskilstuna gemensam borgmästare.

⁴³ Fullständigt namn saknas

⁴⁴ adlad Stiernstolpe

Nils Gavelius ⁴⁵	1702–1706
Baltzar Springer	1707–1709
Anders Björnström	1710–1717
Olof Törnberg	1719–1731
Georg Fredrik Björnström	1732–1737
Wilhelm Gottlieb Falken	1738–1753
Johan Fredrik Björnström	1753–1796
Johan Betulander	1797–1811
Johan Abraham Andberg	1811–1832
Sven August Hallström	1833–1881
Olof Sixten Alm	1883–1897
Carl August von Friesendorff	1898–1932
Karl Edgar Rosander	1932–1950

Mariefred stad

Borgmästare

Daniel Riddarsporre	1783–1795
Karl Fredrik Åhrberg	1797–1803
Erik Gustaf Sturnegk	1804–1832
Gustaf Albert Sturnegk	1832–1865
Karl Rudolf Norström	1866–1906

Litteratur

Almquist, Jan Eric *Lagsagor och domsagor i Sverige : med särskild hänsyn till den judiciella indelningen* Norstedt Stockholm 1954-1955

Ahlberg, Olle, ”Tingsplatser i Södermanland och Närke”, I: *RIG*. Tidskrift utgiven av föreningen för svensk kulturhistoria, 1946

Andersson, Yngve - Rooth, Sigrid: *Rådhuset i Mariefred byggnaden och människorna kring verksamheten : en historik till 200-årsjubileet 1984* Mariefred : Mariefredsbygdens hembygdsförening, 1984

Collmar, Magnus: *Sörmländska härads domböcker från 1500-talet*, Eskilstuna 1953

Hellberg, Tore, ”Borgmästarna i Torshälla - och Eskilstuna”, I: *Eskilstuna museer årsbok* 1976

Hellberg, Tore, ”Rådhusen i Torshälla”, I: *Eskilstuna museer årsbok* 1973

Ohlsson, Bror-Erik, *Rekarne Sparbank 125 år*, Eskilstuna 1989

Ohlsson, Bror-Erik, *Stadshuset Eskilstuna*, utgiven av informationsavdelningen Eskilstuna kommun, 1982

Rooth, Sigrid och Andersson, Yngve, *Rådhuset i Mariefred. Byggnaden och Människorna kring verksamheten. En historik till 200-årsjubileet 1984*, Stockholm 1984

Silfverstolpe, Göran M, *Byggnader och Miljöer i Eskilstuna av särskilt kulturhistoriskt värde*, 1967

⁴⁵ adlad Adelstierna